

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАЦИОНАЛНА КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО

Република Србија
Национална комисија за
рачуnovодство
Број: 2/24
28. фебруар 2024. године
Београд

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

НАЦИОНАЛНЕ КОМИСИЈЕ ЗА РАЧУНОВОДСТВО ЗА 2023. ГОДИНУ

I. Национална комисија за рачуноводство

Национална комисија за рачуноводство (у даљем тексту: НКР) је тело које је образовала Влада, са надлежностима утврђеним Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/19 и 44/21-др. закон, у даљем тексту: Закон) који је ступио на снагу 1. јануара 2020. године.

Састав НКР на дан 31. децембар 2023. године:

1. др Драган Демировић – председник,
2. Марија Трифуновић – члан,
3. Мирјана Ивошевић – члан,
4. Смиљка Јовановић – члан,
5. др Рада Стојановић – члан,
6. Сандра Вранеш – члан,
7. Александар Јањушевић – члан.

Чланови НКР су стручна лица која поседују знања и праксу из области финансија, рачуноводства и ревизије. Чланови овог тела именовани су на предлог министра надлежног за послове финансија, Народне банке Србије и Комисије за хартије од вредности.

Министарство финансија (у даљем тексту: Министарство) обавља стручне и административне послове за потребе НКР.

Организација и начин рада НКР, уређени су Пословником о раду НКР.

Рад чланова НКР финансира се средствима из буџета.

II. Делокруг рада НКР

Делокруг рада НКР дефинисан је одредбама Закона.

Улога овог тела, сходно Закону је да:

- 1) прати процес примене директиве Европске уније из области рачуноводства и предлаже одговарајућа решења за национално законодавство;
- 2) прати процес примене МСФИ и МСФИ за МСП, и предлаже решења за евентуалне проблеме који могу да настану у поступку примене тих стандарда;
- 3) прати процес примене Закона и подзаконских аката донетих на основу њега и предлаже Министарству начин решавања евентуалних проблема који могу да настану при примени те регулативе;
- 4) даје мишљење на акт Коморе овлашћених ревизора (у даљем тексту: Комора) којим се уређује форма и садржина захтева за издавање дозволе из члана 18. Закона, као и накнада за издавање дозволе;
- 5) разматра информације добијене од Агенције за привредне регистре (у даљем тексту: АПР) у вези са питањима која се тичу вођења регистра из члана 17. став 8. Закона;
- 6) разматра извештаје Коморе о питањима која се односе на издавање и одузимање дозвола за пружање рачуноводствених услуга;
- 7) разматра информације добијене од АПР у вези са применом овог закона, у делу који се односи на достављање извештаја и документације из чл. 44-46. Закона, Регистру финансијских извештаја;
- 8) пружа информације Министарству о евентуалним изменама друге законске регулативе која може да утиче на финансијско извештавање у смислу овог закона.

III. Активности НКР

Од 1. јануара 2023. године, а закључно са 31. децембром 2023. године, одржано је укупно 12 седница овог тела.

У извештајном периоду најзначајније активности овог тела биле су усмерене на праћење примене законске и подзаконске регулативе из области рачуноводства у смислу пружања саветодавне стручне помоћи Министарству при заузимању ставова у вези са применом ове регулативе у пракси, као и на праћење процеса усклађивања професионалних пружалаца рачуноводствених услуга са одредбама предметне регулативе.

НКР је информисана о усвајању Директиве ЕУ 2022/2464 која се тиче корпоративног извештавања о одрживости. Предметна Директива ће у наредном периоду бити предмет детаљнијег разматрања и анализа уз напомену да земље чланице ЕУ имају рок од 18 месеци (до јуна 2024. године) да транспонују одредбе поменуте Директиве у своја национална законодавства. У складу са тим, намера Министарства је да кроз континуирану сарадњу са Европском комисијом и Светском банком прибави довољно информација и искустава о примени поменуте Директиве, а пре отпочињања рада на изменама регулативе у Републици Србији (у даљем тексту: Србија).

Чланови НКР су такође информисани о жалби која је поднета од стране једног физичког лица Међународној федерацији рачуновођа (у даљем тексту: IFAC), у којој је

изражено незадовољство услед чињенице да то лице мора да похађа континуирану професионалну едукацију у Савезу рачуновођа и ревизора Србије (у даљем тексту: Савез), као и да мора да буде претплатник на часопис „Рачуноводствена пракса“. У вези са поменутим дописом (жалбом), истакнуто је да је IFAC у одговору на исту навео да није у могућности да спроводи арбитражу везану за унутрашња питања поједињих држава и националне регулативе, уз напомену да је Савез у обавези да одржава континуирану едукацију као члан IFAC-а у складу са Међународним стандардима едукације. Додатно је напоменуто да ниједан члан Савеза не мора бити претплатник на поменути часопис, већ да је то само једна од могућности да оствари одређени број бодова у оквиру годишње континуиране едукације у складу са актима Савеза. У оквиру чланарине коју чланови Савеза плаћају (а која није повећавана уназад дуже од 10 година), обезбеђен је довољан број (у току календарске године) семинара/едукација, на чијем присуству чланови могу остварити неопходан број бодова у оквиру похађања континуиране професионалне едукације.

У извештајном периоду разматрана је и представка италијанско-српске привредне коморе у којој се наводи да је уочено да се одређени број правних лица бави пружањем рачуноводствених услуга иако нису регистрована за пружање наведених услуга (немају дозволу и нису уписана у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга (у даљем тексту: Регистар) који води АПР). Наиме, утврђено је да одређени број италијанских компанија има дугогодишњу сарадњу са тим правним лицима, али нису обавештени да правна лица нису уписана у Регистар, односно да иста нису ускладила своје пословање са одредбама Закона. У складу са наведеним, чланови НКР су информисани да ће Министарство у наредном периоду издати саопштење (обавештење), како би целокупна јавност била упозорена да приликом избора правних лица или предузетника којима се поверава вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, претходно утврде да ли су исти уписани у Регистар. С тим у вези, планирано је да се у саопштењу (обавештењу) укаже на то да правна лица, односно предузетници који немају дозволу за пружање рачуноводствених услуга издату од стране Коморе и нису уписани у Регистар који води АПР, не могу заинтересованим правним лицима и предузетницима нудити услуге вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја у смислу Закона, упркос томе што имају регистровану претежну делатност: 69.20 - *Рачуноводствени, књиговодствени и ревизорски послови; пореско саветовање*. Такво поступање санкционише се сагласно посебним прописима, с обзиром на то да се ради о превари у обављању привредне делатности. Поменуто саопштење објављено је на интернет страници Министарства 31. августа 2023. године.

Чланови НКР су у извештајном периоду разматрали и информацију о дописима Савеза достављеним професионалним рачуновођама (неактивним члановима). Представник Савеза истакао је да Савез представља рачуноводствену професију Србије са свим правима и обавезама пуноправног члана IFAC-а и Европске федерације рачуновођа. С тим у вези, Савез је у обавези да контролише да ли његови чланови испуњавају све преузете обавезе након стицања професионалног звања. Самим тим, неактивним члановима послата су три дописа почетком октобра месеца 2023. године (у зависности од тога када су и код које организације иницијално стекли професионално звање) сличне садржине, ради подсећања да је, у складу са Националним рачуноводственим-образовним стандардом РОС 31 (JPC 31) – *Професионално образовање и усавршавање рачуновођа*, сходно међународним и националним стандардима едукације и етике, односно актима

Савеза, неопходно да регулишу свој професионални статус и укључе се у активности континуиране едукације коју спроводи Савез до 15. децембра 2023. године. У супротном, имаоци наведених (невалидних) исправа биће трајно брисани из евиденција чланства односно регистрованих лиценцираних професионалних рачуновођа, сходно актима Савеза. Такође, додатно је напоменуто да Савез води и на свом сајту, објављује ажуриран регистар – именик, професионалних рачуновођа који имају валидну професионалну исправу – Лиценцу о професионалној оспособљености, којом се потврђује и продужава валидност и важност сертификата, односно решења о признатом професионалном звању. У вези са наведеним, чланови НКР сагласили су се да је важно да Савез има ажуриран именик са лицима која имају активне (валидне) исправе и која испуњавају своје обавезе у складу са актима ове професионалне организације.

Такође, разматрана је информација о одузимању дозвола за пружање рачуноводствених услуга због неиспуњавања Законом прописаних услова. С тим у вези, Комора је одузела дозволу једном привредном друштву због промене шифре претежне делатности (брисана шифра 69.20), а након извршене додатне провере (крајем јуна и почетком јула месеца), одузела је још три дозволе правним лицима јер су остала без запосленог „овлашћеног рачуновође“ у смислу Правилника о начину вођења и садржини Регистра пружалаца рачуноводствених услуга.

Значајне активности НКР биле су усмерене и на спровођење Законом утврђених надлежности у вези са професионалним пружањем рачуноводствених услуга. Наиме, Законом је уведена обавеза да правна лица и предузетници који се професионално баве пружањем рачуноводствених услуга, морају да поседују дозволу за пружање рачуноводствених услуга и да буду уписаны у одговарајући регистар. Сагласно Закону, дозволе за пружање рачуноводствених услуга издаје Комора, док Регистар води АПР. С тим у вези, сходно законом поверили јавним овлашћењима, НКР је разматрала и следеће информације/извештаје о спровођењу Закона:

1. Извештај (информацију) АПР-а о питањима која се односе на функционисање Регистра у 2023. години. На основу информација садржаних у извештају констатовано је да је на дан 12. децембра 2023. године, у Регистру уписано 5.555 пружалаца рачуноводствених услуга (68% укупног броја лица која имају регистровану претежну делатност 69.20. – *Рачуноводствени, књиговодствени и ревизорски послови, пореско саветовање*). Такође, на основу података је констатовано да у укупном броју регистрованих пружалаца доминирају предузетници (њих 3.928, који чине 70,71% укупног броја пужалаца), затим пружаоци са правном формом друштва са ограниченој одговорношћу (1.601 пружалац, односно 28,82% укупног броја пужалаца), док су током 2023. године у Регистар уписана и два пружаоца рачуноводствених услуга која имају правну форму акционарског друштва, као и једна задруга. Пружаоци рачуноводствених услуга који су уписаны у Регистар су учествовали у састављању преко 75% (195.425) достављених финансијских извештаја за 2022. годину, док су физичка лица ангажована за састављање скоро 23% финансијских извештаја.

2. Извештаје Коморе о питањима која се односе на издавање и одузимање дозвола за пружање рачуноводствених услуга (два извештаја у 2023. години). На основу презентованих информација, констатовано је да је у последњем извештајном периоду Коморе (29.04.2023. – 31.10.2023. године) издато 163 нових дозвола, као и то да је у току

посматране године било одређених случајева у којима су одузете дозволе за рад пружаоцима рачуноводствених услуга (који више не испуњавају Законом прописане услове), што је оцењено као позитиван знак да се примена Закона прати у континуитету од стране Коморе.

У оквиру Законом утврђених надлежности НКР је на једној од седница разматрала и Извештај (информацију) АПР-а о питањима која се односе на достављање финансијских извештаја и документације о Регистру финансијских извештаја. На основу података из извештаја констатовано је да се обавеза достављања финансијских извештаја за 2022. годину односила на укупно 315.289 правних лица и предузетника (42,96% привредна друштва, 37,20% предузетници, 19,12% друга правна лица). У погледу величине, највећи број обvezника су чинила микро правна лица (преко 90%, узимајући у обзир обзор да се неразврстани обvezници, приликом достављања извештаја, најчешће разврстају као микро), затим мала правна лица (4,99%), док је учешће средњих и великих правних лица у укупном броју обvezника за 2022. годину симболично (нешто мање од 1%). Обавезу достављања прописане документације имало је 5.811 обvezника ревизије, од чега 5.096 обvezника ревизије редовних годишњих финансијских извештаја и 715 матичних правних лица обvezника ревизије консолидованих годишњих финансијских извештаја. Обавезу достављања финансијских извештаја за 2022. годину имало је и 150 обvezника чија је пословна година различита од календарске. Истовремено, доступност Евиденције обvezника, путем интернет странице АПР-а, већ од 31. јануара 2022. године, омогућила је екстерним корисницима система благовремену проверу статусних и података о актуелним законским заступницима, као и осталих информација од значаја за достављање финансијских извештаја, односно документације за 2022. годину (наведени подаци односе се на: величину, рачуноводствују регулативу, обавезу вршења ревизије и обрасце на којима је обvezник дужан да саставља финансијске извештаје).

У извештајном периоду НКР је разматрала и Извештај (информацију) АПР-а са статистичким подацима у вези са подношењем финансијских извештаја за 2022. годину. На основу података из тих извештаја, уочено је да је закључно са 6. марта 2023. године поднето укупно 46.392 финансијских извештаја (око 1.000 више у односу на исти дан претходне године) од чега је око 50 обvezника ревизије доставило поред редовног годишњег финансијског извештаја и комплетну документацију (нпр. Извештај ревизора, годишњи извештај о пословању и сл.) сагласно Закону. Такође, НКР је разматрала и информацију након завршеног поступка подношења финансијских извештаја АПР-у закључно са 31. марта 2023. године на основу које је констатовано да је у законском року достављено укупно 277.433 извештаја, од тога 247.326 редовна годишња финансијска извештаја и 30.107 изјава о неактивности. Према подацима које је АПР доставио Министарству, утврђено је да је само 227 финансијских извештаја (што представља занемарљив број у односу на укупан број обvezника) састављено од стране пружаоца рачуноводствених услуга који нису уписаны у Регистар сагласно Закону. Након разматрања презентованих информација, НКР је закључила да је процес подношења финансијских извештаја за 2022. годину успешно окончан и да је Посебан информациони систем АПР-а функционисао без значајнијих проблема.

НКР је разматрала и податке из Информације о годишњем билтену финансијских извештаја за 2022. годину које је издао АПР и предложила да се у наредном периоду од АПР-а затражи додатна анализа обvezника који нису доставили финансијске извештаје (по

структуре, величини и сл.), као и да АПР информише НКР како се поступа према обвезнцима који нису доставили финансијске извештаје (у смислу да ли се и када покрећу привредни преступи и др.), како би се употпунили извештаји које АПР редовно (на годишњем нивоу) доставља НКР на разматрање.

У току извештајног периода НКР је разматрала податке из Прегледа активних пружалаца рачуноводствених услуга у Србији према издаваоцима професионалних звања, који је доставио АПР, на основу којих је констатовано да је од укупног броја (5.465) уписаних правних лица и предузетника у Регистар, њих 2.060 (што је око 37%) професионална звања стекло у ранијем периоду (крајем 90-тих и почетком 2000-тих година), од чега је већина звања стечених у Југословенском удружењу рачуновођа – 1.123. С тим у вези, констатовано је да би ови подаци могли потенцијално указивати на проблем, у смислу рада у пракси, с обзиром да је значајан број правних лица и предузетника уписан у Регистар на бази звања која су стечена пре 20 и више година, те постаје упитно да ли су та лица уопште похађала неку врсту едукације посебно ако се има у виду да у време када су та лица стицала звања у Србији нису били у примени Међународни стандарди финансијског извештавања (МРС/МСФИ), као ни Међународни стандарди финансијског извештавања за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП). Чланови НКР су дали предлог да би у будућим изменама Закона требало размотрити и увођење додатног извештавања за правна лица и предузетнике који су уписаны у Регистар (у смислу броја и структуре њихових клијената, капацитета којима располажу и др.) као и увођење обавезе закључивања уговора о осигурању од одговорности како би се клијенти заштитили, што би свакако позитивно утицало на квалитет пружања рачуноводствених услуга у Србији.

У току извештајног периода НКР је у оквиру праћења процеса примене МСФИ и МСФИ за МСП пружала стручну помоћ Министарству у погледу одређених питања у вези са применом рачуноводствене регулативе у пракси, а која су иницирана конкретним захтевима правних и физичких лица. Најчешће дилеме биле су у вези са применом МСФИ.

IV. Сарадња са представницима институција и друге активности

Чланови НКР су на неколико седница имали могућност да размењују информације са представницима АПР-а и Коморе. Представници НКР су у извештајном периоду присуствовали конференцији у организацији Светске банке у оквиру регионалног пројекта „Reparis for SMEs“ на тему: „Јачање корпоративног управљања у Србији: извештавање о одрживости и већа улога комисије за ревизију“, а која је одржана у Београду 11. маја 2023. године.

ПРЕДСЕДНИК НАЦИОНАЛНЕ
КОМИСИЈЕ ЗА РАЧУНОВОДСТВО

др Драган Демировић